

Aplikacja sędziowska i prokuratorska 2026

Suplement z dnia 20.07.2026

© Wojciech Bednarczyk

Szanowni Państwo,

Od 1 czerwca 2026 r. ogłoszone zostały następujące zmiany w aktach prawnych z wykazu do egzaminu wstępnego na aplikację radcowską i adwokacką w 2026 r.:

- ustawa z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. 882), wchodząca w życie z dniem 16 lipca 2026 r.;
- ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. poz. 901), wchodząca w życie z dniem 21 lipca 2026 r.;
- ustawa z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 846), wchodząca w życie z dniem 26 czerwca 2026 r.;
- ustawa z dnia 29 maja 2026 r. o szczególnych środkach ochrony w postępowaniu cywilnym osób uczestniczących w debacie publicznej (Dz. U. poz. 830), wchodząca w życie z dniem 8 lipca 2026 r.;
- ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o związku metropolitalnym w województwie pomorskim (Dz. U. poz. 912), wchodząca w życie z dniem 31 lipca 2026 r.;
- ustawa z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. poz. 902), wchodząca w życie z dniem 21 lipca 2026 r.

Nasze publikacje przygotowaliśmy ze stanem prawnym na dzień 1 czerwca 2026 r. Uwzględniliśmy także zmiany opublikowane w tym dniu, a wchodzące w życie do 26 września 2026 r., tj. do dnia egzaminu.

Z tego względu niniejszy suplement stał się niezbędny, aby dać Państwu produkt aktualny i godny zaufania podczas nauki do egzaminu.

Życzymy owocnej nauki i sukcesów na egzaminie

Redakcja Ius Vitae

Kodeks postępowania karnego

ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 89 poz. 555) z późn. zm.

Najnowsze zmiany wskazane w treści ustawy:

Dz.U. z 2026 r., poz. 882

Dz.U. z 2026 r., poz. 901

Ustanowienie i udział w postępowaniu pełnomocnika strony

Art. 87. § 1. Strona inna niż oskarżony może ustanowić pełnomocnika.¹

§ 2. Osoba niebędąca stroną może ustanowić pełnomocnika, jeżeli wymagają tego jej interesy w toczącym się postępowaniu.

§ 3. Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może odmówić dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika, o którym mowa w § 2, jeżeli uzna, że nie wymaga tego obrona interesów osoby niebędącej stroną.

§ 4.² Zażalenie na postanowienie o odmowie, o której mowa w § 3, wydane w postępowaniu przygotowawczym, rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu prowadzi się postępowanie. Sąd rozpoznaje zażalenie niezwłocznie, nie później niż przed upływem 7 dni od dnia przekazania sądowi zażalenia wraz z niezbędnymi aktami.

§ 5. Postanowienie prokuratora o odmowie, o której mowa w § 3, staje się wykonalne z dniem uprawomocnienia. Do czasu uprawomocnienia się tego postanowienia czynności dotyczące osoby wskazanej w § 2, w których udział zgłosił jej pełnomocnik, mogą być dokonywane bez jego udziału w wypadkach niecierpiących zwłoki.

Rozdział 65b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania

Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania – wszczęcie postępowania, przesłuchanie

Art. 607k. § 1. Przekazanie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby ściganej europejskim nakazem aresztowania, zwanym w niniejszym rozdziale „nakazem europejskim”, następuje w celu przeprowadzenia przeciwko niej, na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, postępowania karnego lub wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności albo innego środka polegającego na pozbawieniu wolności.

§ 2. W razie otrzymania nakazu europejskiego prokurator przesłuchuje osobę, której nakaz dotyczy, informując ją o treści nakazu europejskiego oraz o możliwości wyrażenia zgody na przekazanie lub zgody na nie stosowanie przepisu art. 607e § 1, po czym wnosi sprawę do właściwego miejscowo sądu okręgowego.

§ 2a. Zatrzymanie osoby ściganej nakazem europejskim może nastąpić także na podstawie wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen lub do bazy danych Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej. Przepisy art. 244-246 i art. 248 stosuje się.

§ 3. Na wniosek prokuratora sąd okręgowy może zastosować tymczasowe aresztowanie, oznaczając jego termin na czas niezbędny do przekazania osoby ściganej. Łączny okres stosowania tymczasowego aresztowania nie może przekroczyć 100 dni. Samoistną podstawą zastosowania tymczasowego aresztowania jest istnienie wydanego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej prawomocnego wyroku skazującego lub innej decyzji stanowiącej podstawę pobawienia wolności osoby ściganej.

§ 3a. Przed wpływieniem nakazu europejskiego sąd może zastosować wobec osoby ściganej tymczasowe aresztowanie na czas nie dłuższy niż 7 dni, jeżeli zwraca się o to właściwy organ sądowy, który wydał nakaz europejski, poprzez wprowadzenie wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen lub do bazy danych Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej, stanowiącego zapewnienie, że wobec osoby ściganej zapadł prawomocny wyrok skazujący lub wydano inną decyzję będącą podstawą pozbawienia wolności.

§ 4. Jeżeli odrębne przepisy prawa polskiego stanowią, że ściganie osoby, wobec której wydano nakaz europejski, jest uzależnione od zezwolenia właściwej władzy, przed skierowaniem sprawy do sądu stosuje się przepis art. 13.

§ 5.³ Jeżeli w związku z wydaniem nakazu europejskiego państwo członkowskie Unii Europejskiej zwróciło się o dokonanie przesłuchania

albo o czasowe przekazanie osoby, której nakaz dotyczy, sąd stosownie do okoliczności sprawy wyraża zgodę na przesłuchanie albo czasowe przekazanie tej osoby jeszcze przed rozpoznaniem nakazu.

§ 6.⁴ Jeżeli sąd nie wyrazi zgody na dokonanie przesłuchania zgodnie z art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniającego niektóre akty w tych dziedzinach (Dz. Urz. UE L 2023/2844 z 27.12.2023, z późn. zm.) sąd dokonuje przesłuchania na warunkach ustalonych z organem sądowym państwa wydania nakazu europejskiego. W przesłuchaniu ma prawo uczestniczyć osoba wyznaczona zgodnie z prawem państwa organu, który wydał nakaz europejski. Przepis art. 588 § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 7. W razie wyrażenia zgody na czasowe przekazanie osoby, której nakaz europejski dotyczy, sąd w pisemnym porozumieniu z organem, który wydał ten nakaz, ustala warunki czasowego przekazania, w tym termin powrotnego przekazania umożliwiając wzięcie tej osobie udziału w czynnościach jej dotyczących w postępowaniu w przedmiocie przekazania.

Termin orzekania w przedmiocie przekazania

Art. 607m. § 1. Postanowienie w przedmiocie przekazania sąd okręgowy wydaje w terminie 40 dni od dnia zatrzymania osoby ściganej. Jeżeli osoba ścigana złożyła oświadczenie, o którym mowa w art. 607l § 2, termin ten wynosi 3 dni i biegnie od dnia złożenia oświadczenia.

§ 1a. Postępowanie w przedmiocie przekazania powinno zakończyć się prawomocnie w terminie 60 dni od dnia zatrzymania osoby ściganej lub 10 dni od złożenia przez nią oświadczenia, o którym mowa w art. 607l § 2.

§ 2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, gdy terminy określone w § 1a nie mogą być dotrzymane, postępowanie w przedmiocie przekazania powinno zakończyć się prawomocnie w terminie kolejnych 30 dni od dnia upływu tych terminów. O opóźnieniu należy powiadomić organ sądowy, który wydał nakaz europejski, podając przyczynę opóźnienia.

§ 3.⁵ W wypadku, określonym w art. 607k § 4, terminy, o których mowa w § 1-2, biegną od uzyskania zezwolenia na ściganie. Jeżeli bieg tych terminów już się rozpoczął, ulega on zawieszeniu do czasu uzyskania zezwolenia.

Przekazanie obywatela polskiego lub osoby korzystającej w Polsce z prawa azylu

Art. 607t. § 1.⁶ Jeżeli nakaz europejski został wydany w celu ścigania osoby, która jest obywatelem polskim albo korzysta w Rzeczypospolitej Polskiej z prawa azylu lub ma miejsce zamieszkania lub stale przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przekazanie może nastąpić pod warunkiem, że osoba ta będzie odesłana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po prawomocnym zakończeniu postępowania w państwie wydania nakazu europejskiego, jeśli osoba ta wyraża na to zgodę.

§ 2. W razie skazania osoby, o której mowa w § 1, na karę pozbawienia wolności albo orzeczenia wobec niej innego środka polegającego na pozbawieniu wolności stosuje się odpowiednio przepisy art. 607s § 3-5.

Wystąpienie do organu państwa obcego o wyrażenie zgody na przekazanie osoby ściganej na podstawie nakazu europejskiego

Art. 607ya.⁷ § 1. Jeżeli w stosunku do osoby wydanej przez państwo obce wpłynęł nakaz europejski, sąd bezzwłocznie występuje do organu państwa obcego o wyrażenie zgody na przekazanie osoby ściganej na podstawie nakazu europejskiego.

§ 2. W wypadku określonym w § 1 terminy, o których mowa w art. 607m § 1-2, biegną od uzyskania zgody na przekazanie. Jeżeli bieg tych terminów już się rozpoczął, ulega on zawieszeniu do czasu uzyskania zgody.

Zezwolenie na przewóz osoby ściganej przez terytorium RP

Art. 607zb. § 1. Na wniosek państwa wykonania nakazu europejskiego Minister Sprawiedliwości udziela zezwolenia na przewóz osoby ściganej na podstawie nakazu europejskiego przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4) Art. 607k § 6 i 7 dodane z dniem 16.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 882).

5) Art. 607m § 3 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 16.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 882).

6) Art. 607t § 1 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 16.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 882).

7) Art. 607ya dodany z dniem 16.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 882).

1) Pytanie nr 141 na egzaminie w 2013 r., pytanie nr 127 na egzaminie w 2015 r.

2) Art. 87 § 4 i 5 dodane z dniem 21.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 901).

3) Art. 607k § 5 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 16.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 882).

§ 2. Wniosek o zezwolenie na przewóz, o którym mowa w § 1, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu wnioskującego;
- 2) datę oraz miejsce wydania nakazu europejskiego;
- 3) dane określające tożsamość i obywatelstwo osoby ściganej;
- 4) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu;
- 5) zwięzły opis stanu faktycznego sprawy.

§ 3.⁸ Jeżeli osoba ścigana jest obywatelem polskim albo korzysta w Rzeczypospolitej Polskiej z prawa azylu lub ma miejsce zamieszkania lub stale przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zezwolenie, o którym mowa w § 1, można wydać pod warunkiem, że osoba ta po zakończeniu postępowania zostanie przekazana do wykonania kary pozbawienia wolności lub środka polegającego na pozbawieniu wolności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. W wypadku korzystania z drogi powietrznej bez planowanego lądowania, można poprzestać na powiadomieniu Ministra Sprawiedliwości o przewożeniu osoby ściganej nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli jednak nastąpi nieprzewidziane lądowanie, państwo wykonania nakazu europejskiego dostarcza niezwłocznie dane, o których mowa w § 2; przepis § 3 stosuje się odpowiednio.

Kodeks karny skarbowy

ustawa z dnia 10 września 1999 r. (Dz. U. z 1999 r., nr 83 poz. 930)
z późn. zm.

Najnowsze zmiany wskazane w treści ustawy:
Dz.U. z 2026 r., poz. 901

Błędy z winy organu podatkowego lub płatnika

Art. 16b.¹ Nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe podatnik, który złożył zeznanie, o którym mowa w art. 45ca ust. 6 i 8 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340 i 368), w przypadku gdy zawiera ono błędy lub oczywiste omyłki powstałe z winy organu podatkowego lub płatnika.

Niespełnianie obowiązków dotyczących schematów podatkowych

Art. 80f. § 1. Kto wbrew obowiązкови:

- 1) nie przekazuje właściwemu organowi informacji o schemacie podatkowym albo przekazuje informacje po terminie,
- 2) nie przekazuje właściwemu organowi danych dotyczących podmiotów, którym udostępniono standaryzowany schemat podatkowy, albo przekazuje je po terminie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 1.² Kto wbrew obowiązкови:

- 1) nie przekazuje właściwemu organowi informacji o schemacie podatkowym albo przekazuje informacje po terminie,
- 2) nie przekazuje właściwemu organowi informacji, o której mowa w art. 86f § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, albo przekazuje ją po terminie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązкови nie składa informacji, o której mowa w art. 86j § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

§ 2. Karze określonej w § 1 podlega również, kto wbrew obowiązкови nie przekazuje informacji, o której mowa w art. 86j § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, albo przekazuje ją po terminie.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega również, kto wbrew obowiązкови:

- 1) nie informuje na piśmie podmiotu obowiązwanego do przekazania schematu podatkowego o tym obowiązku lub robi to po terminie;
- 2) nie przekazuje podmiotowi obowiązwanemu do przekazania schematu podatkowego danych, o których mowa w art. 86f § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, dotyczących schematu podatkowego lub robi to po terminie;
- 3) nie informuje na piśmie podmiotów obowiązanych do przekazania informacji o schemacie podatkowym, o tym, że nie przekaże informacji o schemacie podatkowym lub robi to po terminie;
- 4)³ nie występuje do podmiotu zlecającego czynności z odrębnym pismem o przekazanie mu oświadczenia na piśmie, że uzgodnienie nie stanowi schematu podatkowego, lub robi to po terminie.

§ 4. Kto wbrew art. 86i § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa posługuje się unieważnionym NSP, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 5. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1-4, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Zakres pojęcia „prokurator”; zakres działania finansowego organu postępowania

Art. 122. § 1. W sprawach, w których finansowy organ postępowania przygotowawczego jest uprawniony do prowadzenia takiego postępowania, a następnie do wniesienia i popierania aktu oskarżenia przed sądem:

- 1)⁴ przez wyrażenie „prokurator” w art. 18 § 2, art. 19 § 1 zdanie pierwsze, § 2 i 4, art. 20 § 1 i 1b, art. 23, art. 71 § 2, art. 87 § 3 i 5, art. 93 § 3, art. 135, art. 156 § 5, art. 158, art. 160 § 4, art. 192 § 2, art. 198 § 1, art. 215, art. 218 § 1 zdanie pierwsze, art. 231 § 1, art. 232 § 1, art. 232a § 2, art. 232b § 2, art. 236, art. 281, art. 282 § 1 pkt 1, art. 285 § 1a, art. 288 § 1, art. 290 § 1 i 2, art. 293 § 1 i 4, art. 299 § 3, art. 308 § 1, art. 317 § 2, art. 323 § 1 i 3, art. 324 § 1 i 2, art. 325e

1) Art. 16b będzie uchylony z dniem 01.10.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

2) Art. 80f § 1 w brzmieniu, które wejdzie w życie z dniem 01.10.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

3) Art. 80f § 3 pkt 4 będzie uchylony z dniem 01.10.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

4) Art. 122 § 1 pkt 1 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 21.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 901).

8) Art. 607zb § 3 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 16.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 882).

- § 2 zdanie drugie, art. 327 § 1 i 3, art. 333 § 2, art. 336 § 1 i 3, art. 340 § 2, art. 341 § 1 i 2, art. 343a § 2 zdanie drugie, art. 387 § 2, art. 441 § 4, art. 446, art. 448, art. 505, art. 526 § 2, art. 527 § 1, art. 530 § 4 i 5, art. 545 § 2, art. 550 § 2, art. 570, art. 571 § 2, art. 611fs, art. 618 § 1 pkt 2 oraz art. 626a Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „finansowy organ postępowania przygotowawczego”;
- 2) przez wyrażenie „prokurator” w art. 15 § 1, art. 48 § 1, art. 179 § 3, art. 325, art. 325e § 4 zdanie drugie, art. 326 § 1-3, art. 327 § 2 i 3 oraz art. 626a Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego”, z tym że z tytułu sprawowanego nadzoru Szef Krajowej Administracji Skarbowej i minister właściwy do spraw finansów publicznych jako organy nadrzędne nie mogą przejąć sprawy do swego prowadzenia;
- 3) przez wyrażenie „Prokurator Generalny” w art. 328 Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „ministra właściwego do spraw finansów publicznych”, gdy potrzeba uchylecia prawomocnego postanowienia zachodzi w sprawie o wykroczenie skarbowe.
- § 2. Finansowy organ postępowania przygotowawczego może wystąpić z wnioskiem do prokuratora o podjęcie czynności, o których mowa w art. 73 § 2 i 3, art. 180 § 1, art. 202 § 1, art. 203 § 2, art. 214 § 1 i 8, art. 218 § 1 zdanie drugie, art. 220 § 1, art. 226 zdanie drugie, art. 237 § 1 i 2, art. 247 § 1 i 2, art. 250 § 2-4, art. 263 § 2, art. 270 § 1 oraz art. 293 § 1 Kodeksu postępowania karnego. Jeżeli w wypadku, o którym mowa w art. 202 § 1 Kodeksu postępowania karnego, prokurator powołuje biegłych lekarzy psychiatrów, a także gdy sąd zastosował tymczasowe aresztowanie podejrzanego, prokurator z mocy prawa obejmuje nadzorem postępowanie przygotowawcze. W sprawach o wykroczenia skarbowe w celu zbadania stanu zdrowia psychicznego oskarżonego powołuje się jednego biegłego lekarza psychiatrę, a powołując go, prokurator może objąć dochodzenie nadzorem.
- § 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w razie przejęcia sprawy przez prokuratora do swego prowadzenia.

Organy prowadzące postępowanie przygotowawcze

- Art. 133. § 1.** Postępowanie przygotowawcze prowadzi:
- 1) *naczelnik urzędu celno-skarbowego - w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe określone w art. 54 § 1, art. 55 § 1, art. 56 § 1, art. 62 § 2 i 2a, art. 63-68, art. 69 § 1, 3 i 4, art. 69a-70, art. 73-73a, art. 75a-75c, art. 76 § 1 i 2, art. 77 § 1, art. 78 § 1, art. 85-95, art. 96 § 1, art. 97-106k, art. 107-110b i art. 111 § 1 oraz w sprawach ujawnionych w zakresie swojego działania przez naczelnika urzędu celno-skarbowego określonych w art. 54 § 2 i 3, art. 55 § 2 i 3, art. 56 § 2-4, art. 56a, art. 56b, art. 57 § 1, art. 60-61, art. 62 § 1 i 3-5, art. 69 § 2, art. 71, art. 72, art. 75, art. 76 § 3, art. 77 § 2 i 3, art. 78 § 2 i 3, art. 80, art. 80a, art. 81-83, art. 84 § 1, art. 106l i art. 106l;*
- 1)⁵ *naczelnik urzędu celno-skarbowego - w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe określone w art. 54 § 1, art. 55 § 1, art. 56 § 1, art. 62 § 2 i 2a, art. 63-68, art. 69 § 1, 3 i 4, art. 69a-70, art. 73-73a, art. 75a-75c, art. 76 § 1 i 2, art. 77 § 1, art. 78 § 1, art. 80f, art. 85-95, art. 96 § 1, art. 97-106k, art. 107-110b i art. 111 § 1 oraz w sprawach ujawnionych w zakresie swojego działania przez naczelnika urzędu celno-skarbowego określonych w art. 54 § 2 i 3, art. 55 § 2 i 3, art. 56 § 2-4, art. 56a, art. 56b, art. 57 § 1, art. 60-61, art. 62 § 1 i 3-5, art. 69 § 2, art. 71, art. 72, art. 75, art. 76 § 3, art. 77 § 2 i 3, art. 78 § 2 i 3, art. 80, art. 80a, art. 81-83, art. 84 § 1, art. 106l i art. 106l;*
- 2) *naczelnik urzędu skarbowego - w sprawach o pozostałe przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe;*
- 3) *Szef Krajowej Administracji Skarbowej - w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe ujawnione w zakresie swojego działania, jeżeli nie przekazał ich organom wskazanym w pkt 1 lub 2.*
- § 2. Organy, o których mowa w § 1, mogą wszcząć postępowanie przygotowawcze w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe nienależące do ich właściwości; po zabezpieczeniu dowodów przekazują sprawę do dalszego prowadzenia właściwemu organowi.
- § 3. Organy, o których mowa w § 1, informują o wszczęciu i prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe właściwe organy podatkowe lub celne, jeżeli podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia wiąże się z niewykonaniem zobowiązania podatkowego lub powstaniem długu celnego.

Uchylenie prawomocnego mandatu karnego

Art. 140. § 1. Prawomocny mandat karny podlega niezwłocznie uchyleniu, jeżeli karę grzywny nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie skarbowe albo na osobę, która nie podpisała mandatu karnego lub która nie ponosi odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe. Uchylenie następuje na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego złożony nie później niż w terminie 7 dni od daty przyjęcia mandatu albo z urzędu.

§ 1a. Prawomocny mandat karny podlega także niezwłocznie uchyleniu w trybie określonym w § 1 zdanie drugie, jeżeli karę grzywny nałożono wbrew zakazom określonym w art. 137 § 2 pkt 2 i 4. Podlega on także niezwłocznie uchyleniu, gdy karę grzywny nałożono w wysokości wyższej niż wynika to z art. 48 § 2, z tym że w takim wypadku jedynie w części przekraczającej dopuszczalną jej wysokość.

§ 1b.⁶ Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu w każdym czasie na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego albo z urzędu, jeżeli:

- 1) Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego została nałożona grzywna tym mandatem;
- 2) potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską;
- 3) w związku z jego nałożeniem dopuszczono się czynu zabronionego, a istnienie uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść prawomocnego mandatu karnego;
- 4) po jego uprawomocnieniu ujawniają się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że ukarany nie popełnił czynu.

§ 1c. W wypadku, o którym mowa w § 1b pkt 3, przepis art. 541 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

§ 2. Uprawniony do uchylenia prawomocnego mandatu karnego jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy, na którego obszarze działania została nałożona kara grzywny. W przedmiocie uchylenia mandatu karnego sąd orzeka na posiedzeniu. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć ukarany, organ, który lub którego funkcjonariusz nałożył karę grzywny w drodze mandatu karnego, albo przedstawiciel tego organu oraz ujawniony interwenient. Przed wydaniem postanowienia sąd może zarządzić stosowne czynności w celu sprawdzenia podstaw do uchylenia mandatu karnego.

§ 3. Uchylając mandat karny, nakazuje się podmiotowi, na rachunek którego pobrano grzywnę, niezwłoczny zwrot uiszczonej kwoty, chyba że czyn zarzucany sprawcy wyczerpuje znamiona przestępstwa skarbowego, przestępstwa lub wykroczenia; w takim wypadku uiszczonej kwotę zatrzymuje się do zakończenia postępowania jako zabezpieczenie majątkowe grożących mu kar, środków karnych lub innych środków oraz kosztów postępowania.

§ 4. W razie uchylenia mandatu karnego sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych.

§ 5.⁷ W razie wydania ponownego rozstrzygnięcia w sprawie, w której uchylono prawomocny mandat karny, nie można orzec na niekorzyść oskarżonego, jeżeli uchylenie mandatu nastąpiło z przyczyn wskazanych w § 1b pkt 1, 2 i 4.

5) Art. 133 § 1 pkt 1 w brzmieniu, które wejdzie w życie z dniem 01.10.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

6) Art. 140 § 1b i 1c będą dodane z dniem 01.10.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

7) Art. 140 § 5 będzie dodany z dniem 01.10.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz.U. z 2002 r., nr 153 poz. 1270)
z późn. zm.

Najnowsze zmiany wskazane w treści ustawy:
Dz.U. z 2026 r., poz. 846

Termin wniesienia skargi

Art. 53. § 1.¹ Skargę wnosi się w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie albo aktu, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4a i 4b.

§ 2. Jeżeli ustawa nie przewiduje środków zaskarżenia w sprawie będącej przedmiotem skargi, skargę na akty lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, wnosi się w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się o wydaniu aktu lub podjęciu innej czynności. Sąd, po wniesieniu skargi, może uznać, że uchybienie tego terminu nastąpiło bez winy skarżącego i rozpoznać skargę.

§ 2a. W przypadku innych aktów, jeżeli ustawa nie przewiduje środków zaskarżenia w sprawie będącej przedmiotem skargi i nie stanowi inaczej, skargę można wnieść w każdym czasie.

§ 2b. Skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania można wnieść w każdym czasie po wniesieniu ponaglenia do właściwego organu.

§ 3. W sprawach wskazanych w § 1 i 2 prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka mogą wnieść skargę w terminie sześciu miesięcy od dnia doręczenia stronie rozstrzygnięcia w sprawie indywidualnej, a w pozostałych przypadkach w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie aktu lub podjęcia innej czynności uzasadniającej wniesienie skargi. Termin ten nie ma zastosowania w sprawach, o których mowa w § 2a.

§ 4. Termin, o którym mowa w § 1 i 2, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona wniosła skargę wprost do sądu administracyjnego. W takim przypadku sąd ten niezwłocznie przesyła skargę odpowiednio do organu, który wydał zaskarżone rozstrzygnięcie, wydał akt lub podjął inną czynność, będącą przedmiotem skargi.

Podejmowanie uchwał; skład sądu

Art. 264. § 1. Uchwały przewidziane w art. 15 § 1 pkt 2 i 3 Naczelny Sąd Administracyjny podejmuje w składzie siedmiu sędziów, całej Izby lub w pełnym składzie.²

§ 2.³ Uchwały, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 2, Naczelny Sąd Administracyjny podejmuje na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prokuratora Generalnego, Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznika Praw Dziecka, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, a uchwały, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 3, na podstawie postanowienia składu orzekającego.

§ 3. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego kieruje wnioskiem do rozstrzygnięcia przez jeden ze składów określonych w § 1.

§ 4. Skład siedmiu sędziów może - w formie postanowienia - przekazać zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby, a Izba pełnemu składowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Kodeks postępowania cywilnego

ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. 1964 nr 43 poz. 296)
z późn. zm.

Najnowsze zmiany wskazane w treści ustawy:
Dz.U. z 2026 r., poz. 830

Nadużycie prawa procesowego

Art. 4^{1.1} Z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stronom i uczestnikom postępowania nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono (nadużycie prawa procesowego). Czynność procesowa strony lub uczestnika postępowania stanowiąca nadużycie prawa procesowego jest niedopuszczalna, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

1) Art. 53 § 1 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 26.06.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

2) Pytanie nr 136 na egzaminie w 2016 roku.

3) Art. 264 § 2 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 26.06.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 846).

1) Art. 53 § 1 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 08.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 830).

Ustawa o samorządzie gminnym

z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95) z późn. zm.

Najnowsze zmiany wskazane w treści ustawy:
Dz. U. z 2026 r., poz. 912

Zakres wspólnej obsługi, jednostki obsługujące i obsługiwane

Art. 10b. 1.¹ Wspólną obsługę mogą prowadzić urząd gminy, inna jednostka organizacyjna gminy, jednostka organizacyjna związku międzygminnego, jednostka organizacyjna związku powiatowo-gminnego albo spółka, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, w tym spółka prawa handlowego powołana w celu prowadzenia wspólnej obsługi, a w przypadku gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego - jednostka organizacyjna związku metropolitalnego, zwane dalej „jednostkami obsługującymi”.

2. Rada gminy w odniesieniu do jednostek obsługiwanych, o których mowa w art. 10a pkt 1, określa, w drodze uchwały, w szczególności:

- 1) jednostki obsługujące;
- 2) jednostki obsługiwane;
- 3) zakres obowiązków powierzonych jednostkom obsługującym w ramach wspólnej obsługi.

3. Jednostki obsługiwane, o których mowa w art. 10a pkt 2 i 3, mogą, na podstawie porozumień zawartych przez te jednostki z jednostką obsługującą, przystąpić do wspólnej obsługi, po uprzednim zgłoszeniu tego zamiaru wójtowi. Zakres wspólnej obsługi określa zawarte porozumienie.

4. Jednostka obsługująca ma prawo żądania od jednostki obsługiwanej informacji oraz wglądu w dokumentację w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań w ramach wspólnej obsługi tej jednostki.

5. Jednostka obsługiwana ma prawo żądania od jednostki obsługującej informacji oraz wglądu w dokumentację w zakresie zadań wykonywanych przez jednostkę obsługującą w ramach wspólnej obsługi.

Kodeks karny

ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 88 poz. 553) z późn. zm.

Najnowsze zmiany wskazane w treści ustawy:
Dz.U. z 2026 r., poz. 902

Bezprawne wytwarzanie i obrót programami komputerowymi

Art. 269b. § 1.¹ Kto wytwarza, pozyskuje, zbywa lub udostępnia innym osobom urządzenia lub programy komputerowe przystosowane do popełnienia przestępstwa określonego w art. 165 § 1 pkt 4, art. 267 § 1-3, art. 268a § 1 albo § 2 w związku z § 1, art. 269 § 1 lub 2, art. 269a, art. 270 § 1 albo art. 270a § 1, a także hasła komputerowe, kody dostępu lub inne dane umożliwiające nieuprawniony dostęp do informacji przechowywanych w systemie informatycznym, systemie teleinformatycznym lub sieci teleinformatycznej,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto działa wyłącznie w celu zabezpieczenia systemu informatycznego, systemu teleinformatycznego lub sieci teleinformatycznej przed popełnieniem przestępstwa wymienionego w tym przepisie albo opracowania metody takiego zabezpieczenia.

§ 2. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1, sąd orzeka przepadek określonych w nim przedmiotów, a może orzec ich przepadek, jeżeli nie stanowiły własności sprawcy.

1) Art. 10b ust. 1 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 31.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 912).

1) Art. 269b § 1 w brzmieniu, które weszło w życie z dniem 21.07.2026 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 902).